

ŞEHR-İ RAMAZAN

ÖZLÜCE NURETTİN TOPÇU KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ RAMAZAN YAYINIDIR

NAMAZ İNSANI KILAR (2) / İSMET ÖZEL

...Abdest alınmak suretiyle varlığa ilişkin algılanabilir sınırların belirlenmesi çabası gösterilir.

Önce eller yıkanır. Uzuvarlar arasında kibre vesile olmaya en çok ellerin müsait oluşu ellerin önce yıkanmasının sebebidir. İnsan yapısı dedikleri hemen her şeyden eller sorumludur. Elden gelen yapılıdır. El marifetiyelidir. Yapmak en çok elin sebep olduğu bir şeydir. Üstelik bedenün uzuvarları arasında kendi kendini yıkayabilme yeterliği gösterebilenler ancak ellerdir. Ellerin istignasından korkulur. Eller hubris yolunu açar. İnsan insanlığın kuyusunu elleriyle kazar.

Abdest almanın bir sonraki aşamasında ağza su verilir. Ağzın sınırlandırılması pek mühimdir. Kâinatın tahribine kolaylıkla açılabilir olan ağız ve ağızlarıdır çünkü. Felaketlerin çabuklaşması, afetlerin şiddetlenmesi ağızla, ağızdan gerçekleşir. Ağızdan ağıza yayılan korku vericidir. Ağız yıkıcılığın, ifsat etmenin bahane bulduğu mekândır. Ağız olumluluğa ve üstünlüğe uygun kılmak için yapılacak işler mutlaka ağır zahmet ve sıkı intizam gerektirir. Abdest alınırken ağza su verilmesi çekilen zahmete ve hissedilen intizama dair bir yemin gibidir. Buruna su verilir. Böylelikle burnun dış cephe itibariyle yalıtkan ve beşeri karaktere yuvalanmış bulunan tahakküm fikrini destekleyen özelliği asgariye indirilmiş ve iç çeper yoklanarak burun aracılığıyla ulaşılabilen hassasiyetlere daha geniş alan açılmış olur. Süfiliğin bastırılmasının kolaylaştırılmasına ve ulvilüğün genişlemesine fırsat verilmesine işaret eder.

Yüz yıkanır. Abdest alırken yüz yıkama herhangi bir yüz yıkama değildir. Gerek uykudan uyanıp yıkanan yüz gerekse ağıladıktan sonra yıkanan yüz fayda veriyorsa bedenün beşerilikte çakılıp kalmasına yardımcı olduğundan fayda veriyordur. Sırası geldiği için aptes alınırken yüz yıkanır. Diğer yüz yıkamalardan farklı olarak bu sefer beşeri vasıflar yüzünden kazanılmış bir yüz terk edilir. Yüzün çevrilmeye, yüzün kendini çevirmesine değer niteliği ortaya çıkarılmak istenir. Bakılabilir bir yüz olmaya çabalamaktan ziyade bakılmak istenen bir yüze itibar edildiğinin kararına cevaz verilir. Abdest alınırken yıkanan yüz riyadan mutlak manada sakınmayı vadeden yüzdür.

Kollar dirseklere kadar yıkanır. Dirseklere kadar. O eklem yerleri çıkar ilişkileriyle örümlü beşer hayatının dalaverelerine bulaşma yatkınlığıyla anılır. Abdest alınırken kolların dirseklere kadar yıkandığı dalaveresiz bir dirsek temasının teminine imkân hazırlar. Beşer toplulukları içinde bulunmakla gelen duyarsızlık sıyrılıp bırakılır. Kollar dirseklere kadar yıkanır. Bir yandan benlik arayışı hızlandırılır; ama bir yandan da bireylik duygusunun bağımsızlık demek olmadığı gösterilmiş olunur. Eller ne kadar işleyişe ve yapıya medar ise kollar da o kadar irtibata medardır. Kolların dirseklere kadar yıkanmasıyla birlikte bütünleşmeye hazırlanmanın desteklenmesinin, bütünleşmenin tasdik edilmesinin işareti verilir.

Baş mesh edilir. Suyun elle başa değdirilmesi boyutlara verilen öneme ilişkindir. Beşer ortamında başa atfedilen manaların hepsi namaz hazırlığına indirgenir. Yaratılmış olana mahsus eylem sınırının yaratılışla tayin edilen boyut ve boyutlara müdahaleye kadar uzanmadığının ifadesine başa mesh etmek suretiyle varılmış olur. Kulakların arkasına ve boyna mesh edilir. Bu hareketler var olan şeylerin varlığını anlayabilmek için onların süreçlerle bağına dikkat edilmesi gereğini temsil eder. Süreçlerin tabii olduğu nispette sunî olabileceği hesaba katılır ve itibara alınır.

Nihayet ayaklar yıkanır. Ayaklar hem yerden yalıtmayı sağlamak hem de başa mesh edilme vakiasını tamama erdirmek için yıkanır. Namazı eda etmeye hazır olmak için hem yerle (arzla) beşeri amaçlar doğrultusundaki bağlantıyı kesmek, hem de boyutlara verilen önemi tebarüz ettirmek lazımdır.

Sonuç olarak şunu söylemek gereklidir ki her kim abdest almışsa bununla dünyadaki varlığı hangi bakımdan hesaba katılacak olursa

olsun o varlığın belli sınırlar içinde kalması gereğini vurgulamış, dünyada işgal edilen yerin anlamca tutarlılığının bir ihtiyaç olduğu görüşünü benimsemiş ve bir cihaz olmanın eşliğine varmıştır. Abdest almak varlık alanının bir uyumsuzluk alanı olmadığını kanıtlanmasındır. Abdest alan saçmayı geride bırakmış ve giderek saçmayı savmıştır. Artık namaz onu kılacak, çalışan bir cihaz şekline sokacaktır.

Cihaz; ama bir makine mi? Hiç de değil. Eğer şeklini namazın verdiği cihaz bir makine olsaydı abdest almadan da namaza durulabilirdi. Çünkü makine, çalıştıkça üstün nitelik kazanan bir şey değildir. Hâlbuki namaz insanı kılar. Namazın insanı kılması alınan abdest sayesinde olur. Namazı eda edebilmek için abdestli olmak, abdest almış olmak lazımdır; Çünkü namazın neyi insan kıldığı belirlenmiş olmalıdır. Hem tabii hem de sunî, dolayısıyla da bu ikisinin mezc edilmesiyle ulaşılan beşerî vasıflarını geriletmeyi göze alamamış birinin insan kılınması eşyanın tabiatına aykırıdır

BİR AYET

"Size bir selâm verildiğinde ya daha güzeli ile veya dengi ile karşılık verin. Allah, her şeyin hesabını tutmaktadır." **Nisa / 86. Ayet**

BİR HADİS

Bir adam, Resûlullah sav'e – İslâm'ın hangi özelliği daha hayırlıdır, diye sordu? Resûl-i Ekrem: "Yemek yedirmen, tanıdığın ve tanımadığın herkese selâm vermendir" buyurdu. (Buhârî, İmân 20; " **(Buhari, İman 20)**

BİR ŞİİR

Halk içinde mu'teber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihânda bir nefes sıhhat gibi.

Saltanat didükleri ancak cihân gavgasıdır
Olmaya baht u sa'âdet dünyede vahdet gibi.

Ko bu iş ü işreti çün kim fenâdur âkıbet
Yâr-ı bâkî ister isen olmaya tâ'at gibi.

Olsa kumlar sayısınca ömrüne hadd ü 'aded
Gelmeye bu şişe-i çarh içre bir sa'ât gibi.

Ger huzûr itmek dilersen iy Muhibbî fâriğ ol
Olmaya vahdet makâmı gûşe-i uzlet gibi.

Kanuni Sultan Süleyman
"Muhibbi"

1 NİSAN PAZARTESİ
İMSAK VAKTİ :05.14
AKŞAM/İFTAR VAKTİ: 19.35